Муниципаль тур

Рус телендә гомуми белем бирү оешмаларының
татар төркемнәрендә белем алучы укучылар өчен олимпиада биремнәре
2017/2018 нче уку елы

XI сыйныф

Үткәрү вакыты – 180 минут
Максималь балл -71

1. **Текстны татарчага тәрҗемә итеп языгыз.**

Что такое культура речи?

Культура речи – это правильность, точность, выразительность и разнообразие речи. Правильность речи – это соблюдение норм русского литературного языка. Точность речи достигается четким выбором наиболее подходящего синонима. Культура речи, однако, не может ограничиваться только правильностью и точностью. Любой говорящий не может монотонно и сухо перечислять факты и цифры, повторять заученные фразы. Чтобы убедить своих слушателей или читателей, он должен говорить страстно. Речь должна быть выразительной. А выразительность речи создаются употреблением пословиц и фразеологизмов, сравнений, метафор, риторических вопросов. *(По В. Кодухову)*

II. Берәр дөрес җавапны билгеләгез.

1. Кайсы рәттәге сүзләрдә күпнокталар урынына “ң” хәрефе языла?
   - o боры...гы, кү...ел
   - o ча..гы, мо...лы
   - o са...гырау, төн...ге
   - o иртә...ге, кара...гы
2. Артык сүзне табыгыз.
   - o имән
   - o каен
   - o усак

- агач

3. Мәгънәләре буенча туры килә торган антонимнарны куегыз.

Ачык ишек ○ ябык ишек
○ караңгы ишек
○ йомык ишек
○ төссез ишек

Ачык йөз ○ ябык йөз
○ караңгы йөз
○ йомык йөз
○ төссез йөз

Ачык кеше ○ ябык кеше
○ караңгы кеше
○ йомык кеше
○ төссез кеше

4. Сүз ясалышы ягыннан кайсы рәт «артык»?

- аучы
- җырлачы
- утынчы
- ташчы

5. Нокталар урынына тиешле бәйлекләр языгыз.

- Мин сезнең ... киңәшергә телим.
- Көннәр салкынаю ..., бүген укулар булмады.
- Газетада Исламның китабы ... мәкалә басылды.
- Аңа сәгать ... яңгыр астында торырга туры килде.

6. Төшем юнәлешендәге фигыльләр генә булган рәтне күрсәтегез.

- Китергән (файда), җырлаткан (җыр).
- Киенгән (кеше), язылган (хат).
- Уздырган (кичә), сөйләшкән (сүз).

○ Ябылган (юрган), юылган (урын).

7. Нокталар урынына кирәкле сүзләр өстәп, сул баганада бирелгән сүзләрнең мәгънәләрен уң баганадан табып языгыз.

Арыслан	... икмәк
Бәрәңге	... ягулык
Газ	... хәбәрчесе
Сыерчык	... патшасы

8. *Бүген күп йөрелде* җөмләсенең дөрес аңлатмасын табыгыз.

○ Бер составлы фигыль җөмлә.

○ Бер составлы атау җөмлә.

○ Бер составлы исем җөмлә.

○ Дөрес җавап бирелмәгән.

III. Иҗади биремнәр.

1. Тел турында 3 мәкаль языгыз.

2. 11 җөмлә күләмендә “Безнең сыйныф җитәкчесе” исемле хикәя языгыз.